

Ebatäpse varude arvestuse mõju ettevõtte finantsseisundile viljade maailm oü näitel

Tänapäeva tugevalt konkureerivas majanduskeskkonnas on ettevõtete jaoks äärmiselt oluline võimalikult madalate kuludega rahuldada võimalikult paljude tarbijate soove. Selline käitumine on raskendatud, kui tegemist on kergesti riknevate varudega, mille nõudlus on muutuv ning laoseisud on ebatäpsed. Ebatäpne varude arvestus on ettevõtete jaoks oluline kuluallikas ning seetõttu on selle probleemi uurimine aina aktuaalsem.

Bakalaureusetöö esimeses peatükis käsitleti varudega seonduvaid mõisteid ning eelnevalt läbi viidud uuringuid sarnasel temaatikal. Suurem osa uuringutest käsitles jaekaubanduses tegutsevaid ettevõtteid, kuid neis esitatud tulemused on ka antud töö raames praktilise väärtusega, sest antud bakalaureusetöös analüüsitav ettevõtte omab nii hulgi- kui ka jaekliente.

Eelnevalt läbiviidud uuringutest selgus, et ebatäpsest laovarude arvestusest tingitud kulud võivad moodustada kuni 1,7% ettevõtte aastasest müügitulust ning vähendada ettevõtte kasumit rohkem kui 10%. Samuti selgus, et jaemüüjate müügikäibe langus on suurem, kui varustajate müügikäibe langus.

Erinevad uuringud käsitlesid ebatäpse laovarude arvestuse põhjuseid ning ka selle tagajärgi ettevõtete jaoks, samuti ka seoseid ebatäpse arvestuse ja ettevõtte kasumlikkuse vahel. Oluliseks põhjuseks peeti inimfaktorit ning halba infovahetust. Tagajärgi peeti ettevõtete jaoks märkimisväärseteks, sest lisaks otsestele majanduslikele kuludele toodi välja ka ettevõtte maine langust ja klientidebaasi vähenemist. Samad põhjused ning tagajärjed said kinnitust ka käesoleva bakalaureusetöö empiirilises osas.

Bakalaureusetöö empiirilises osas uuriti Viljade Maailm OÜ ebatäpset varude arvestust spetsialiste intervjuerides ja vaatlusi läbi viies. Intervjueritavateks valiti ettevõtte vanemraamatupidaja, laojuht ja lao vahetusevanem, sest nemad olid antud teemas pädevad.

Hüpotees 1: Ebatäpsel varude arvestusel on negatiivne mõju ettevõtte finantsseisundile. (Kasnevad trahvid või lisakulud, mis vähendavad ettevõtte kasumit)

Hüpotees 2: Ebatäpsel varude arvestusel on ebaoluline mõju ettevõtte finantsseisundile. (Varud jäetakse lihtsalt saatmata või saadakse konkurentidelt õigeaegselt sarnase soetusmaksumusega, edasisi probleeme ei teki)

Hüpotees 3: Ebatäpne varude arvestus ei mõjuta absoluutselt ettevõtte finantsseisundit.

Hüpoteeside püstitusest selgub, et neist saab kehtima jääda vaid üks, kuna hüpoteesid välistavad teineteist. Hüpoteesid olid sõnastatud nii seetõttu, et ebatäpsuse mõju ettevõtte

finantsseisundile näitab, mil määral ja kuidas on vaja käsitletava probleemi lahendamisse ressursse paigutada.

Vaatluste ja intervjuude analüüsi alapeatükis anti ülevaade uuringu käigus saadud tulemustest ning analüüsiti neid bakalaureusetöö autori vaatenurgast. Samuti võrreldi saadud tulemusi teiste autorite poolt läbi viidud uuringute tulemustega ning muude seotud allikatega, et välja tuua sarnasusi ja erinevusi erinevate uuringute vahel ning mõista, kas ettevõttes toimuv on tavapärane.

Uuringu tulemustest selgus, et ebatäpne laovarude arvestus toob ettevõtte jaoks kaasa nii trahve kui ka lisakulusid konkurentidelt kõrgema hinnaga varude ostmisel (kuni 20% kõrgema hinnaga) ja nende varude ettevõttesse transportimisel. Seetõttu sai kinnitust hüpoteesi 1 ehk väide, et ebatäpne varude arvestus mõjutab ettevõtte finantsseisundilt negatiivselt.

Kui arvestada, et eelnevalt läbi viidud uuringute juures leitud 1,7% müügitulu kaotus kehtis 2014. aastal ka Viljade Maailm OÜ-s, siis oli 2014. aastal ebatäpsusest tingitud müügitulu kaotus ligikaudu 250 000€. Võttes arvesse eelnevalt mainitud lisanduvaid kulusid on see ka tõenäoline. Kindlasti vajaks probleem tulevikus täpsemat uurimist, et välja selgitada, kas ettevõttes esinevad kulud on vastavuses eelnevalt läbi viidud uuringutest saadud infoga.

Järelduste ja ettepanekute alapeatükis toodi välja kõik tähtsamad seisukohad ja järeldused, mis bakalaureusetöö käigus ilmnid., nt puudulik ettevõttesisene infovahetus ja inimfaktori suur osalus tekkinud probleemide juures. Bakalaureusetöö autor leidis, et käsitletavale probleemile on erinevaid lahendusi, näiteks koolitused, motivatsiooni- ja karistusprogrammid või konkreetse inimese palkamine, kelle tööülesandeks saaks ebatäpse varude arvestusega tegelemine. Suur töömaht ning töötajate puudus paistsid silma nii autori läbitud praktika ajal kui ka intervjuude ja vaatluste käigus, mistõttu oleks täiendava tööjõu palkamine igal juhul ettevõtte toimimisele kasulik.